

גיליון מס' 425 פרשת תזריע מצורע
תשפ"א שנה תשיעית

לע"נ מרת מלכה מחלה הגר ע"ה בת
הרב מרדכי זיסקינד ז"ל
נלב"ע ג' אייר תשס"ו - תנצב"ה
הונצח ע"י ידידינו החשוב
ממקורבי רבינו
ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

ויקצף נעמן וילך ויאמר הנה אמרתי אלי יצא יצוא ועמד וקרא וגו' (הפטרת תזריע, מ"ב ה י"א)
מפני מה חשב נעמן שאלישע צריך לצאת אליו?
ובכלל, מדוע שלח עשר ככרי כסף, ששת אלפים זהב, ועשר חליפות בגדים (לעיל פסוק ה')?
יש לומר:

מובא בספרי (זוטא פ' פנחס) שאותה נערה ששבו מארץ ישראל, היתה בקיאה בהלכה. והיא אמרה לנעמן את הלכות ודיני טהרת מצרע. וכיון שבטהרת המצרע יש חילוק בין עשיר לעני, נעמן שלח הרבה כסף, כי חשב שצריך להביא קרבן לפי עשרו, ומה שחכה שיצא אליו, כי למדה אותו שכתוב (י"ד ג'): ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן וכו', לכן חכה שאלישע יצא אליו ויקרא לו.
ולכן גם הביא הרבה חליפות בגדים, כי שמע שבגדי המצרע טמאים ורצה להחליף בגדיו.

רופאו האישי של רבנו, ד"ר ר' משולם הרט, אמר פעם לפניו, שחלוקה לשון בני אדם מלשון תורה, כי בשפה רפואית, כשאדם חולה, לדוגמא מי שלא עלינו סובל מלחץ דם גבוה, אומרים שהאדם חולה, וכאשר עשה מה שצריך לבריאותו ונרפא, נחשב שהאדם התרפא מחליו, ואלו בתורה אצל מצרע אנו מוצאים שהנגע חולה ולא האדם חולה, וכשנרפא, נתרפא הנגע, וכלשון הפסוק: 'והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע', ולא כתוב שנרפא המצרע מן הנגע.
והסכים רבנו להסברו של הרופא, שהצרעת היא דבר חיצוני שלא שיק לעצם האדם, וכשהאדם משפר את דרכיו, הרי ממילא הוא מרפא את הצרעת ונשאר בריא!
ובאמת, הרי כל ענין הצרעת אינו ממנהגו של עולם, אלא אות ופלא היה בישראל כדי להזהיר מלשון הרע, כלשון הרמב"ם סוף פרק ט"ז מטמאת צרעת.

(שבענו מטוביך)

הערות הקוראים

אייר תשפ"א - לסדר 'וביום השמיני ימול בשר ערלתו'

מאד נהנית מ'הדברי שי"ח' של חג הפסח - ורצוני להוסיף כמה דברים בענין הבריתות והסנדקאות של מרן שר התורה שכתבתם בתחילת החוברת שמשתדל מאד בזה כידוע.

- א. יש לשון מבהיל ב'הגהות מיימוניות' בהל' מילה ברמב"ם פ"ג הל"ה וז"ל: מה שחומדין ומתאוין לאחוז התינוק בשעה שנימול על הברכיים ולהיות בעל ברית, בזה יש סמך לדבר במדרש שוחר טוב וכו' עיי"ש
- ב. גם האדמורי"ם משתדלים הרבה בסנדקאות, ואף נוסעים לחו"ל בעבור זה, כמדומה לפי זכרוני שהאדמו"ר ממכונובה זי"ע לעת זקנתו טרח לנסוע ללונדון להיות סנדק.
- ג. עיקר הסיבה שמרן כ"כ משתדל בזה הוא כפי שאמר בעצמו כי כך ראה אצל החזו"א ואצל אביו זי"ע, וידוע שכל אורחותיו לפי מרן החזו"א זי"ע, שמעתי מאחד שראה את החזו"א זי"ע בשבת ברח' רמב"ם חוזר מסנדקאות, מהלך רב מביתו שגר לעת זקנתו, וראה שכיסה פניו ועיניו בטלית ברחוב כי היה קשה לו לראות את אלו המטלטלים בשבת (אגב: סיפר לי הרב י. ג. שליט"א שהוא היה הילד האחרון שהחזו"א זי"ע היה סנדק שלו בערב שבת לפני פטירתו בליל שבת ט"ו חשון תשי"ד, והחזו"א זי"ע לרוב קירבתו לאביו ז"ל שהרי היה מבאי ביתו המקורבים, שאפי' לא שאל רשות להיות סנדק רק כאילו לקח לעצמו בפשיטות וכמו שכתוב ב'הגהות מיימוניות' הנ"ל).
- ד. גם אני לפני עשרות שנים לויתי את מרן שליט"א לסנדקאות בבית אבי ז"ל לברית שעשה אחי ה"ו בשבת, והיה זה ברח' טבריה בקצה השני של העיר מהלך נכבד מבית מרן. [ובחזור כשהגענו למקום מסוים נפרד ממני ואמר מכאן אני כבר יודע הדרך - בינו נא זאת - א. שאין מכיר העיר ולכך צריך מלוה - ב. לא להטריח בחינם ממקום שמכיר].
- ה. שאלתי את מרן מה לכוין בהיותי אצל הנכדים שלי סנדק ואמר לי בשם החיד"א זי"ע א. להמשיך לרך הנימול נשמה קדושה ב. שלא יפגום בריתו ג. שיאריך ימים ושנים... וגם כאן כתמיד ניכרת הענוה הגדולה שאינו שומר לעצמו שום דבר וחושב שהאיש הפשוט יכול להיות סנדק ולכוין כמוהו [דרך אגב לשאלתי לא ניחא לו לתת סנדקאות לאיש שאינו צלול בדעתו כגון לחולה אלצהיימר] עוד אספר לפי זכרוני שפעם פגשתי למרן במעלית של אולם 'ד עזרא' בחזרתו מברית שם ושאלתיו דבר הלכה וענה לי בענוה גדולה כדרכו בקודש.

תודה רבה על הכל - יצחק א. טפר

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

קרבה שנת השבע (ה)

תחילת שנת שישיית

זכרונות מערב שמיטה. קבלת קהל של רבינו בשנת תשע"ה

כהמשך לפעילות הגדולה סביב לימוד הלכות שביעית, כדאי להעתיק כאן דברים מרתקים ביותר, שכתב נכד רבינו, רבי אריה קניבסקי בחודש אייר תשע"ה, אמצע שנת השמיטה הקודמת בגליון פנימי היוצא לאור על ידי ארגונו רב הפעלים 'אורחות ישר', ואלו דבריו: ... גם ממרחק הזמן שחלף, ואלפי האנשים שעברו מאז בחדרו של סבי, עדין אני זוכר בבירור את היום בו החל סבי להורות "ללמוד שביעית", היה זה לפני כשנה וחצי (שנת תשע"ג), יהודי שגילו בריאותיו את המחלה הארורה, נכנס לסבי ומירר בבכי על מצבו הנורא. סבי הקשיב בשימת לב ואח"כ אמר, "תיכף כבר שמיטה, תתחיל ללמוד הלכות שביעית והקב"ה יעזור שתזכה ל"וצויתי את ברכתי", לרפואה שלימה"...

היה זה כאמור בתחילת השנה השישית! עד שעתידיה שנת שמיטה להיכנס, תחלוף כמעט שנה... ואיש עוד לא העלה בדעתו לעסוק בנושא זה, אולם סבי כבר התעקש: אם בכל חג שלושים יום קודם החג כבר דורשים מענינו של חג, בשמיטה שדיניה מרובים ונמשכים על פני שנה שלמה, וביחוד שדינים רבים כבר מתחילים קודם שנת השמיטה בפועל, הרי שראוי להתחיל ולעסוק בזה כבר בתחילת השנה השישית.

ללמוד הענין ולשמור הדבר היטב

הגר"א מן שליט"א מעיד: שאלתי ביום ה' כ' אדר תשס"א בענין עצרת התעוררות שעושים על הסתלקות אברך יקר אחד ז"ל, ו"הספד" אין עושים משום שלשים יום קודם החג, מהו הספד ומהו התעוררות?

תשובה: הספד הוא על הנפטר, והתעוררות מה שהציבור צריך להתעורר, ולספר שבחו ולומר מה שיש ללמוד ממנו גם זה בכלל התעוררות.

לשאלה במה לעורר את הציבור אמר: צריך לשאול את הרבנים במה צריך חיזוק. לשאלה מהו דבר השווה לכל נפש, השיב: במשנה (אבות פ"ה מ"ח) תנן: דבר בא לעולם כו' ועל פירות שביעית, ושם מ"ט: בד' פרקים הדבר מתרבה, במוצאי שביעית מפני פירות שביעית, והנה המצב כיום (שנת תשס"א היתה מוצאי שביעית) הוא כמו מגיפה, גם הסכנה מהעריבים, וצריך לחזק שביעית! שאלה: מדברים לפני ציבור שכולם שומרי שמיטה.

תשובה: ללמוד הענין ולשמור הדבר היטב ולדבר מזה - זה משפיע על כלל ישראל, כמאמר ר' ישראל סלנטר שכאשר הפרוש מאישיושוק מתרפה בהתמדה הסטודנט מפרזי מחלל שבת (דרך שיחה א' תרכ"ז)

שלושת רבעי שנה לפני שמיטה

גם הגאון רבי אברהם הורביץ זצ"ל, שזכה ללמוד בחברותא עם ראש קהילות יעקב זי"ע, מעיד בספרו (אורחות רבינו) ... בשמיטה תשי"ט למדתי עם מו"ר הגה"ק זצוק"ל כל הלכות שביעית, סדר למודנו: למדנו כל הסוגיות בבבלי בעניני שביעית, מסכת שביעית המשניות עם הר"ש, כל הירושלמי שביעית וכן סוגיות בירושלמי השייכות לשביעית בגמרות אחרות בירושלמי, כל הלכות שביעית ברמב"ם (ביד החזקה) וחזו"א, (איני זוכר אם למדנו לפי הסדר שכתבתי יתכן שהקדמנו למוד אחד לפני השני), למודנו זה נמשך כשנה וחצי, התחלנו כשלושת רבעי שנה לפני שמיטה וסיימנו בערך לפני סוף השמיטה, למדנו כל יום משעה עד שעתיים עכ"ל.

וספרתם לכם

במ"ח קנינים התורה נקנית

ומתרחק מן הכבוד

כידוע שרבינו שליט"א מעולם לא סידר קידושין לאנשים, ואמר בעונה שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין ושנינו (קידושין ו' א') כל שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין לא יה' לו עסק עמהן. אמנם היה פעם אחת שסידר לאחד שנישא בשנית שהיה תלמיד חכם שהפציר מאד ברבינו, ואמר שמוכן לקחת אחריות על עצמו אם יהיה איזה בעיה הלכתית.

כידוע במהלך כל השנים התפלל רבינו בביהכ"נ לדרמן למטה, והיה יושב באמצע ביהכ"נ ולא ישב במזרח מימיו. וכשעבר המנין של רבינו להתפלל בקומה השנייה של הבית הכנסת, הכינו לרבינו מקום במזרח של בית הכנסת, ולא הסכים בשו"א לשבת במזרח, ואמר "אני לא רב", והוכרחו לסדר לרבינו מקום באמצע הבית הכנסת סמוך לקיר הצפוני של הבית הכנסת.

(קנייני חיים)

מנן הגר"י אדלשטין זצ"ל עם להבחל"ח כ"ק אדמור מצאנו שליט"א מחזקים את שומרי השמיטה

תשובה: ללמוד הענין ולשמור הדבר היטב ולדבר מזה - זה משפיע על כלל ישראל, כמאמר ר' ישראל סלנטר שכאשר הפרוש מאישיושוק מתרפה בהתמדה הסטודנט מפרזי מחלל שבת (דרך שיחה א' תרכ"ז)

רבינו בשמחה משפחתית רוקד יד ביד עם הגאון רבי אברהם הורביץ (מימין) ועם הג"ר משה ברזם (משמאל).

פנינים על הפרשה

בענייני לשון הרע

עבר עבירת תנועה, והמשטרה מבקשת עדות, ויודע שיפסקו שלא על פי דין ויודע שיפסקו שלא על פי דין תורה - קנס או בית סוהר, מה יעשה? צריך להעיד כדי שלא ישנה הדבר שוב. ובשם חמי [שליט"א] אמרו שאין כאן בארץ ישראל דינא דמלכותא דינא, אבל לגבי חוקי תנועה - שגם בית דין היה מחוקק להם חוקים, יש משום דינא דמלכותא דינא. (א.ה.)

כבר מילתנו אמורה בהקדמה, כי אין כאן פסקי הלכות, ויש צורך בשאלת חכם בכל מקרה). אמא לי רבנו. החפץ חיים ביקש מתלמידיו שילמדו לדבר לפני ציבור ואמרו לו הרי הציבור לא שומע ויושן, אמר להם אף אם התועלת היא שבשעה זו שמדברים הוא מונע מהם לדבר לשון הרע, ואם המדבר בשעה זו מונע מדבר דברים אחרים, זה כדאי.

(כל משאלותיך)

ליצירת קשר: ig0533145900@gmail.com

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

053-3145900 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת, יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310